

پاسخنامه تشریحی پرسش های ادبیات فارسی پایه نهم (مرحله دوم)

۱۱- گزینه «دو»

در گزینه ۲: «بر پا سنگ آمدن کنایه از گرفتار شدن» و «سنگ و تنگ» جناس هستند.

۱۲- گزینه «سه»

برخلاف صورت سوال، بیت گزینه ۳ می گوید که در کارهای مهم از افراد کاردان و باتجربه استفاده کن.

۱۳- گزینه «سه»

در گزینه ۳ ترکیب «پند پیر دانا» از «هسته+مضاف الیه+صفت» تشکیل شده است.

۱۴- گزینه «چهار»

«تضرع به معنای زاری»؛ «رخصت به معنای فرمان و اجازه»؛ «صومعه به معنای دیر و عبادتگاه» و «عیش به معنای خوشی و خرمی» است.

۱۵- گزینه «یک»

عبارت سوال و بیت گزینه ۱ هر دو به این اشاره دارند که اگر لطف و مرحمت خدا شامل حال کسی شود، او در برابر هر گزند و بلایی در امان خواهد بود.

۱۶- گزینه «چهار»

در گزینه ۴ «داشتم می رفتم» «گذشته جاری» است. در سایر گزینه ها فعل «داشت» فعلی مستقل و گذشته ساده است.

۱۷- گزینه «دو»

نقش دستوری واژه «خندان» در گزینه ۱ «مُسند»؛ در گزینه ۳ «صفت» و در گزینه ۴ «مُسند» می باشد ولی در گزینه ۲ «خرم و خندان» نقششان «قید» است.

۱۸- گزینه «سه»

حرف «را» در گزینه های ۱، ۲، ۴ بدل از حرف اضافه است؛ بنابراین نقش دستوری «ما، زبان و تو» «متمم» می شود ولی حرف «را» در گزینه ۳ «رای مالکیت یا تبدیل فعل اسنادی» است؛ بنابراین «که» نهاد جمله است.

۱۹- گزینه «یک»

در گزینه های ۲، ۳، ۴ به ترتیب: «صندوق دل»، «جاسوس گوش» و «خیل اجل» اضافه تشبیهی هستند ولی «در معرفت» در گزینه ۱ اضافه تشبیهی نیست (اضافه استعاری می باشد).

۲۰- گزینه «دو»

«مَناک یا مَناک» به معنای «گودال» است که این معنی در گزینه ۲ دیده می‌شود.

۲۱- گزینه «چهار»

برابر نهادِ فارسی «اُپراتور»، «کارور» می‌باشد و «کاربر» برابر نهادِ فارسی واژهٔ بیگانهٔ «یوزر» است. (مراجعه شود به پانوش کتاب تکمیلی نهم صفحهٔ ۱۵۰)

۲۲- گزینه «یک»

نقش دستوری واژه‌ها به ترتیب عبارت است از: «سحر: قید»، «راه: مفعول»، «این: نهاد» و «بلبلان: متمم»

۲۳- گزینه «یک»

گذشتهٔ ساده: «بود، برآورد، گرفت، نیافت و ...»؛ گذشتهٔ بعید: «رفته بودم، خفته بودم، درآمده بودند»؛ مضارع اخباری: «نباشد: نمی‌باشد»

۲۴- گزینه «چهار»

حکایت و ابیات گزینه‌های ۱، ۲، ۴ به حمد و ثنای خداوند توسط همهٔ موجودات اشاره می‌کنند ولی بیت گزینهٔ ۳ به ناتوانی انسان در شکرگزاری خداوند اشاره دارد.

۲۵- گزینه «دو»

در گزینهٔ ۱ «دری به خانهٔ خورشید» از سلمان هراتی؛ در گزینهٔ ۳ «داستان زندگی من» از هلن کلر و در گزینهٔ ۴ «اسرارالتوحید» از محمد بن منور است؛ ولی آثار ذکر شده در گزینهٔ ۲ همگی از عطار نیشابوری است.